

17. 6. 2004

ID: 26853

Škoda, způsobená provozní činností

Není zákonný důvod vylučovat zákonnou odpovědnost jednoho subjektu jen proto, že za tutéž škodu odpovídá též subjekt jiný.

Není zákonný důvod vylučovat zákonnou odpovědnost jednoho subjektu jen proto, že za tutéž škodu odpovídá též subjekt jiný.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 25 Cdo 2102/2002, ze dne 22.4.2003)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobkyně J. D., zastoupené advokátem, proti žalovaným 1/ Č. n. b., a 2/ P. S. Z. - G., a. s. - v likvidaci, o náhradu škody, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 1 pod sp. zn. 13 C 127/98, o dovolání žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 21. března 2001, č. j. 13 Co 39/2001-115, tak, že rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 21. 3. 2001, č. j. 13 Co 39/2001-115, ve výroku, jímž byl potvrzen rozsudek soudu prvního stupně ve vztahu k první žalované a ve výrocih o náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů mezi žalobkyní a první žalovanou, a rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 23. 11. 2000, č. j. 13 C 127/98-92, v zamítavém výroku o věci samé ve vztahu k první žalované a ve výroku o náhradě nákladů řízení mezi žalobkyní a první žalovanou, se zrušují a věc se v tomto rozsahu vrací obvodnímu soudu k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Obvodní soud pro Prahu 1 částečným rozsudkem ze dne 23. 11. 2000, č. j. 13 C 127/98-92, uložil druhému žalovanému povinnost zaplatit žalobkyni částky 11.064,- Kč, 14.807,- Kč, 2.593,- Kč, 10.398,50 Kč, 9.100,- Kč, 4.200,- Kč a 2.382,- Kč s příslušenstvím, žalobu proti druhému žalovanému na zaplacení dalších částek 16.910,- Kč a 10.398,50 Kč s příslušenstvím a žalobu proti první žalované v celém rozsahu zamítl s tím, že o zbývající části žaloby proti druhému žalovanému a o náhradě nákladů řízení ve vztahu mezi ním a žalobkyní bude rozhodnuto konečným rozsudkem. Zároveň rozhodl o náhradě nákladů řízení mezi žalobkyní a první žalovanou. Při svém rozhodnutí vycházel ze zjištění, že žalobkyně je nájemkyní bytu v domě čp. 1394 v P., v jehož bezprostřední blízkosti začala první žalovaná koncem roku 1996 s rozsáhlou rekonstrukcí budovy, kterou vlastní a v níž sídlí. Práce prováděl druhý žalovaný, u něhož první žalovaná objednala zhotovení díla. Protože žalobkyně byla v důsledku provádění rekonstrukce nad míru přiměřenou poměrům obtěžována hlukem, prachem, nočním osvětlením a výfukovými plyny těžkotonážních dopravních prostředků sloužících stavbě, dospěl soud prvního stupně k závěru, že za škodu tím způsobenou, jejíž náhrady se žalobkyně domáhá, odpovídá druhý žalovaný podle ustanovení § 420a obč. zák. Škoda byla totiž způsobena při výkonu provozní činnosti druhého žalovaného, který při provádění rekonstrukce stavby nedodržoval podmínky stavebního povolení, překračoval povolenou hladinu hluku a prachu, nedbal pokynů orgánu státního stavebního dohledu, aby stavební práce prováděl pouze v povolené pracovní době a učinil opatření pro zajištění hlukové hladiny ze stavební činnosti. Opodstatněným shledal soud požadavek žalobkyně na náhradu poloviny nájemného od března 1997 do června 1999, kdy bylo podstatně ztíženo bydlení v bytě, na zaplacení poloviny ceny zakoupené čističky vzduchu a filtru a na

náhradu nákladů za malování, úklid bytu, čištění závěsů a zakoupení čisticích prostředků. Náhrada nákladů služeb spojených s užíváním bytu, které žalobkyně uhradila i za nepřítomné členy rodiny, pak nepředstavuje škodu způsobenou druhým žalovaným. První žalovaná za škodu neodpovídá, protože sama neprováděla stavební činnost, což ani není předmětem její činnosti, takže nepřichází v úvahu její odpovědnost podle ust. § 420a obč. zák., a nebylo prokázáno, že by škoda byla způsobena porušením právní povinnosti první žalované, neboť za způsob provedení prací nese odpovědnost dodavatel stavby.

K odvolání žalobkyně a druhého žalovaného Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 21. 3. 2001, č. j. 13 Co 39/2001-115, potvrdil rozsudek soudu prvního stupně v zamítavém výroku o věci samé ve vztahu k první žalované a ve výroku o náhradě nákladů řízení mezi žalobkyní a první žalovanou, zrušil jej ve výrociích o platební povinnosti druhého žalovaného, v uvedeném rozsahu mu věc vrátil k dalšímu řízení a rozhodl o náhradě nákladů odvolacího řízení mezi žalobkyní a první žalovanou. Odvolací soud vycházel ze skutkového stavu zjištěného soudem prvního stupně a shodně s ním dospěl k závěru, že za škodu spočívající ve ztíženém užívání bytu a v nákladech na odstraňování prašnosti či znečištění bytu v důsledku stavební činnosti odpovídá podle ustanovení § 420a odst. 2 písm. a) obč. zák. výlučně druhý žalovaný, který na základě smlouvy prováděl pro první žalovanou rekonstrukční práce. U první žalované nejde o odpovědnost za škodu podle ustanovení § 420a obč. zák. a její odpovědnost podle § 420 obč. zák. nelze dovozovat z toho, že uzavřela smlouvu o rekonstrukci svého sídla, neboť tím neporušila žádnou povinnost a druhému žalovanému nemohla dávat ani žádné příkazy. Protože se soud prvního stupně nezabýval všemi předpoklady odpovědnosti druhého žalovaného, zejména vznikem škody, jejím rozsahem a existencí příčinné souvislosti s provozní činností žalovaného, odvolací soud jeho rozsudek ve vztahu k druhému žalovanému zrušil a věc v tomto rozsahu vrátil obvodnímu soudu k dalšímu řízení. Zároveň zamítl návrh žalobkyně na připsuštění dovolání k otázce posouzení odpovědnosti první žalované.

Proti tomuto rozsudku, a to do potvrzujícího výroku o věci samé ve vztahu k první žalované a souvisejících výroků o náhradě nákladů řízení, podala žalobkyně dovolání. Namítá, že první žalovaná je z titulu svého vlastnictví rekonstruované budovy odpovědná za následky vzniklé sousedům v souvislosti s výkonem jejího vlastnického práva, že došlo k porušení ustanovení § 127 odst. 1 obč. zák., její povinností je i kontrola jednání těch, s nimiž ve vztahu k vlastněné věci uzavřela smlouvu, a za škodu odpovídá rovněž podle ustanovení § 424 obč. zák., neboť její sobecké jednání, kdy v zájmu urychlení rekonstrukce stanovila dodavateli podmínky, které nebylo možné splnit bez porušování stavebního povolení, je v příkrém rozporu s dobrými mravy. Přitom první žalovaná věděla, že podmínky stavebního povolení budou v případě dodržení smlouvy hrubě porušovány, což povede k obtěžování jiných nad míru přiměřenou poměrům, a byla s tím srozuměna. Protože první žalovaná prakticky donutila druhého žalovaného ke způsobení škody, je její jednání proti dobrým mravům v příčinné souvislosti se škodou. Dovolatelka navrhla zrušení rozsudku odvolacího soudu a vrácení věci k dalšímu řízení.

Podle ustanovení části dvanácté, hlavy I, bodu 17. zákona č. [30/2000](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, se dovolání proti rozhodnutím odvolacího soudu vydaným přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona (1. 1. 2001) nebo vydaným po řízení provedeném podle dosavadních právních předpisů projednají a rozhodnou podle dosavadních právních předpisů (tj. podle občanského soudního řádu ve znění účinném do 31. 12. 2000).

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) po zjištění, že dovolání bylo podáno včas, účastníkem řízení, řádně zastoupeným advokátem, přezkoumal napadený výrok rozsudku odvolacího soudu podle § 242 o. s. ř. a dospěl k závěru, že dovolání je v dané věci přípustné podle § 239 odst. 2 o. s. ř. a je opodstatněné.

Podle ustanovení § 239 odst. 2 o. s. ř. nevyhoví-li odvolací soud návrhu účastníka na vyslovení přípustnosti dovolání, který byl učiněn nejpozději před vyhlášením potvrzujícího rozsudku nebo před vyhlášením (vydáním) usnesení, kterým bylo rozhodnuto ve věci samé, je dovolání podané tímto účastníkem přípustné, jestliže dovolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu má po právní stránce zásadní význam.

Dovolání je podle tohoto ustanovení přípustné jen pro řešení právních otázek, jde-li zároveň o právní otázku zásadního významu, tedy, jestliže odvolací soud posuzoval právní otázku, která v projednávané věci měla pro rozhodnutí ve věci zásadní význam a která má současně zásadní význam z hlediska rozhodovací činnosti soudů vůbec (mající obecný dopad na případy obdobné povahy). Z tohoto pohledu rozhodnutí odvolacího soudu má zásadní význam zejména tehdy, jestliže řeší právní otázku, která judikaturou vyšších soudů nebyla vyřešena, popř. jejíž výklad se v judikatuře těchto soudů neustálil, nebo jestliže odvolací soud posoudil určitou právní otázku jinak, než je řešena v konstantní judikatuře vyšších soudů.

Zamítavé rozhodnutí odvolacího soudu vychází ze závěru, že první žalovaná neodpovídá za škodu žalobkyně, neboť neporušila žádnou právní povinnost. Zásadní význam pro rozhodnutí v této věci tedy měla otázka zákonných předpokladů vzniku odpovědnosti první žalované za škodu, kterou odvolací soud neposoudil správně a pro jejíž řešení je tedy dovolání přípustné.

Podle § 420 odst. 1 obč. zák. každý odpovídá za škodu, kterou způsobil porušením právní povinnosti. Zákonným předpokladem vzniku odpovědnosti za škodu je tedy protiprávní úkon, škoda, příčinná souvislost mezi protiprávním jednáním škůdce a vznikem škody a presumované zavinění.

V daném případě ze skutkových zjištění soudů obou stupňů vyplývá, že k žalobkyní tvrzené škodě došlo v důsledku rekonstrukce sousední budovy prováděné v rozporu s podmínkami vydaného stavebního povolení.

Právní názor odvolacího soudu, že první žalovaná neodpovídá za škodu, neboť sama stavbu neprováděla a nenese odpovědnost za konkrétní způsob provádění stavebních prací, které smluvně zadala druhému žalovanému, není správný. Je sice třeba přisvědčit odvolacímu soudu, že samo uzavření smlouvy o rekonstrukci není porušením povinnosti ani příčinou vzniku škody, na jejíž náhradu byl uplatněn nárok, z hlediska odpovědnosti první žalované je však rozhodující, že je vlastníkem, kterému bylo vydáno stavební povolení na rekonstrukci budovy ČNB a který je zavázán podmínkami provádění stavby v něm uloženými, v důsledku jejichž porušení vznikla žalobkyni tvrzená škoda. Za škodu vzniklou následkem porušení právní povinnosti, která byla v rozhodnutí správního orgánu uložena stavebníkovi, odpovídá stavebník bez ohledu na to, zda konkrétní stavební práce zajišťoval sám nebo prostřednictvím svého smluvního partnera, jemuž zadal provedení díla. Pokud nejde jen o prašnost či hlučnost vlastního provozu na stavbě, ale o nedodržení podmínek, za nichž bylo vlastníkovu povoleno stavbu provést, jedná se o porušení povinností stavebníka a nikoliv

jen dodavatele, který nedodržel povinnosti, jež v rámci smluvně založeného závazkového právního vztahu se stavebníkem převzal. První žalovaná se tak nemůže odpovědnosti zprostit poukazem na to, že si k vlastnímu provedení stavby sjednala nějaký další subjekt. V tomto směru lze odkázat i na právní názor již vyslovený v usnesení NS ČR ze dne 15. 8. 2000 sp. zn. 25 Cdo 422/99.

Ani ze skutečnosti, že za škodu způsobenou provozní činností jinému odpovídá provozovatel, kterým je druhý žalovaný, nelze dovodit závěr, že je tím vyloučena odpovědnost první žalované jako vlastníka nemovitosti a investora stavby vůči třetím osobám za škodu vzniklou následkem porušení povinností, jež jí byly uloženy stavebním povolením. Není totiž zákonného důvodu vylučovat zákonnou odpovědnost jednoho subjektu jen proto, že za tutéž škodu odpovídá též subjekt jiný. V souvislosti se škodou způsobenou žalované tak přichází v úvahu odpovědnost obou žalovaných.

Protože odvolací soud nevyřešil správně právní otázku, pro níž bylo dovolání navrženo a podáno, a dovolání je z hlediska dovolacího důvodu podle § 241 odst. 3 písm. d) o. s. ř. důvodné, dovolací soud rozsudek odvolacího soudu v napadeném výroku o věci samé a v závislých výrocích o nákladech řízení zrušil (§ 243b odst. 1 část věty za středníkem o. s. ř.). Vzhledem k tomu, že důvod, pro který byl zrušen rozsudek odvolacího soudu, platí i pro rozhodnutí soudu prvního stupně, byl i tento rozsudek v uvedeném rozsahu zrušen a věc byla v tomto rozsahu vrácena Obvodnímu soudu pro Prahu 1 k dalšímu řízení (§ 243b odst. 2 věta druhá o. s. ř.).

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Koupě nemovité věci](#)
- [Nesprávný úřední postup \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Platební neschopnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předkupní právo \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Přerušování řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Rodinný závod \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Dědictví](#)
- [Výživné](#)
- [Valná hromada](#)
- [Ustanovení zástupce](#)
- [Náhrada škody](#)